

Лекція 9 Інноваційно-технологічні центри

9.1 Технопарк

9.2 Науковий парк

9.3 Бізнес-інкубаторі

Технопарки - найбільш масштабні інноваційно-технологічні центри, в яких забезпечуються умови, максимально сприятливі для науково-технічних, виконуваних спільними зусиллями наукових центрів і промисловості. Технопарки створюються великими науковими центрами на спеціально відведених для них упоряджених територіях, які насичені першокласною інженерною, науково-виробничою інформаційною і соціальною інфраструктурою.

Технопарк - юридична персона або група юридичних осіб, що діють відповідно до договору про спільну діяльність без створення юридичної особи та без об'єднання вкладів з метою створення організаційних засідок виконання проектів з виробничого впровадження наукоємних розробок, високих технологій та забезпечення помислового випуску конкурентоспроможної на світовому ринку продукції.

Технопарк спеціальна організація, в якій об'єднані науково-дослідні інститути, об'єкти індустрії, ділові центри, виставкові майданчики, учбові заклади, а також обслуговуючі об'єкти: засоби транспорту, під'їзні шляхи, житлове селище, охорона. Сенса створення технопарку в тому, щоб сконцентрувати на єдиній території фахівців загального профілю діяльності. Учені можуть тут проводити дослідження, викладати в учбових закладах і брати участь в процесі впровадження результатів своїх досліджень в життя.

Технопарк — це певний науково-виробничий комплекс, основною метою якого є впровадження нових технологій. Словом “парк” вперше були позначені інноваційні об'єкти.

Іноді технологічні парки називають технологічними (або інноваційними) центрами, але це не міняє суть об'єкту. Надалі такий науково-промисловий комплекс, що включає науково-дослідний центр і промислову

зону, в якій на умовах оренди розташовуються малі підприємства, називатимемо найбільш споживаним терміном — *технопарк*.

Технологічний парк або бізнес-інкубатор?

Як правило, кожен технопарк включає *бізнес-інкубатор*, тобто будівля або декілька будівель, де протягом обмеженого часу (від 2 до 5 років) орендують приміщення знов створені малі підприємства. За цей час фірма повинна «встати на ноги» і покинути бізнес-інкубатор, перейшовши в просторіші приміщення технопарку або взагалі за його межі. За даними Національної асоціації бізнесів-інкубаторів США, співвідношення успішних компаній і компаній-банкротів в звичайних умовах складає 20:80, а в бізнесах-інкубаторах навпаки — 80:20.

Перший вузівський технопарк з'явився в 1947 році в Бостоні. Десятилітній досвід його роботи був настільки успішним, що, починаючи із сімдесятих років, кількість технопарків стрімко зростає. Технопарки функціонують у загальному полі так званих зонтичних структур.

Прийнято вважати, що перший технопарк в [СССР](#) був організований в місті [Томске](#)^[1] в [1988 году](#)^[2]. Створений на основі досвіду одного з іннорегионов [Франції](#). Потім протягом року в СРСР з'явилися: технопарк (науково-технологічний парк) [МГУ \(Москва\)](#) і технопарк міста [Зеленоград](#).

У Росії створена Асоціація «Технопарк».^[3] Технопарками, в певному значенні, можна назвати [академгородки](#).

У [Республіке Беларусь](#) в [2005 году](#) був заснований [Белорусский парк высоких технологий](#).

Технопарки України

Одна з найважливіших програм Центру "Харківські Технології" - сприяння розвитку вітчизняних науково-технологічних парків.

Технопарки України - це об'єднання провідних академічних науково-дослідних інститутів, університетів, науково-технологічних і промислових підприємств, що мають високий інноваційний потенціал і конкурентоздатну на світових ринках продукцію. Перші українські технопарки з'явилися в 2000

р. після ухвалення Закону України про технологічні парки. В даний час функціонують вісім технопарків. Проекти, що виконуються їх учасниками, охоплюють найбільш важливі для економіки України галузі науки, техніки і виробництва.

Центр "Харківські Технології" є співзасновником і учасником Технопарка "ИМК". Разом з виконанням власного інноваційного проекту, надає консалтингову і методичну допомогу як технопаркам, так і їх учасникам:

- розробляє бізнес-плани інноваційних і інвестиційних проектів;
- допомагає в оформленні необхідної документації;
- консультує виконавців по юридичних і фінансових питаннях, що виникають в ході виконання проектів;
- розробляє і випускає методичну літературу по питаннях функціонування технопарків, виконання проектів, ведення податкового і бухгалтерського обліку і т.д.;
- проводить навчально-методичні семінари для учасників технопарків;
- проводить моніторинг виконання проектів.

Технопарки України можна розділити на три категорії:

— ті, які створювалися при Вузах, НДІ без якої-небудь підтримки держави і не мають ніяких пільг (технопарк «Львівська політехніка»);

— ті, які функціонують в спеціальних економічних зонах (СЕЗ) і користуються такими ж податковими пільгами, як решта підприємств цих зон (технопарк «Яворив», бізнес-інкубатор СЕЗ «Славутич»);

— створені на базі крупних наукових центрів або Вузів, такі, що мають могутні дослідницькі підрозділи, які підпадають під дію Закону України № 991 – XIV от 16 июля 1999 г. «О специальном режиме инвестиционной и инновационной деятельности технологических парков» і користуються спеціальними пільгами (технопарк «Институт электросварки имени Е. О. Патона», технопарк «Інститут монокристалів», технопарк «Напівпровідникові технології і матеріали, оптоелектроніка і сенсорна

техніка», технопарк «Углемаш», технопарк «Інститут технічної теплофізики», технопарк «Укрінфотех», технопарк «Інтелектуальні інформаційні технології», технопарк «Київська політехніка»).

Яскравою ілюстрацією технопарків другої категорії є [научно-технологический парк «Яворив»](#) (Львівська обл.), який можна рахувати одним з перших масштабних інноваційних установ в Україні. У своїй діяльності він керується [Законом Украины «О специальной экономической зоне “Яворив”»](#) від 15 січня 1999 року і іншими нормативними актами України, регулюючими діяльність спеціальних економічних зон і інноваційних структур. Відповідно до них, всім проектам технопарку “Яворів” надаються пільги, які дозволяють зменшити податковий пресинг з боку держави майже на 40 %.

А ось і плоди цієї економічної політики. На території СЕЗ “Яворів” реєструвалися 83 підприємства, протягом 1999–2002 рр. фактичний сумарний об'єм інвестицій склав 49,5 млн. дол. США, з них 41,3 % це іноземні інвестиції. Продукція підприємств технопарку різноманітна: це і деревна мука надтонкого подрібнення, і сучасні вікна і двері, і металлочерепиця, і телефони, і пакувальні матеріали, і продукти харчування, і побутові освітлювальні прилади, і харчові добавки, і дезінфікуючі засоби.

Третя категорія технопарків народилася 16 липня 1999 р. з ухваленням [Закона Украины № 991 – XIV «О специальном режиме инвестиционной и инновационной деятельности технологических парков»](#).

Саме до третьої категорії відноситься щонайпотужніший в Україні, інноваційна продукція якого має попит не тільки в Україні, але і за її межами. Це флюси нового покоління, сучасні машини для контактного зварювання, устаткування для напіваавтоматичного зварювання конструкційних матеріалів в різних середовищах, високопродуктивні плуги підвищеної стійкості, спеціальні машини і устаткування санітарного очищення з підвищеною продуктивністю і ресурсом експлуатації для міських комунальних і дорожніх господарств, високоефективні вітротурбіни потужністю 600 кВт з

використанням зварних опорних башт, сучасні високопродуктивні зернозбиральні комбайни підвищеної ефективності і багато що інше.

За підсумками 2003 р. об'єм випуску інноваційної продукції по проектах українських технопарків перевищив 1 млрд. грн.

Розвиток сучасного суспільства в значній мірі визначається наявністю і ефективністю інноваційних процесів, що протікають в нім, обумовлюють перетворення результатів науково-дослідних робіт на нових, необхідних для суспільства продуктах, технологіях, послугах. Сьогодні в світі одним з найбільш ефективних механізмів реалізації такого перетворення є різні інноваційні структури і, перш за все, науково-технологічні парки. Науково-технологічні парки, об'єднуючі науково-дослідні, технологічні і виробничі підприємства, забезпечують якнайшвидше впровадження результатів науково-дослідних і пошукових робіт, винаходів в промисловість і бізнес.

Основне завдання цих інноваційних структур - сприяти розвитку високих і надвисоких технологій. Сьогодні в найбільш розвинених країнах світу існують і успішно функціонують сотні таких структур, і їх кількість безперервно збільшується.

В Україні перші технопарки з'явилися в 2000 році на підставі розпорядження Президента України від 16.04.99 №84/99-рп як структури, завданнями яких є об'єднання наукових досліджень, розробок нових технологій з впровадженням у виробництво і випуск конкурентоздатної на внутрішньому і зовнішньому ринках високотехнологічної продукції.

Виходячи з прийнятої Ухвалою Верховної Ради України від 13.07.99 № 916-X1У «Концепції науково-технічного і інноваційного розвитку України» основними цілями створення Технопарку є:

- збереження в умовах переходу до ринкової економіки науково-технічного потенціалу України і його спрямованість на вирішення актуальних проблем промислового виробництва і сільського господарства для подолання кризових явищ в економічному і соціальному розвитку країни;

- сприяння переходу вітчизняної промисловості на інноваційний шлях розвитку;

- розробка, впровадження у виробництво і випуск високотехнологічної наукоємної продукції, яка стане конкурентоздатною на світових і внутрішніх ринках, що приведе до збільшення експортного потенціалу України і зниження залежності від імпорту;- підготовка учених і фахівців до роботи в умовах ринку, зокрема комерціалізація наукових розробок;

- залучення внутрішніх і зовнішніх інвестицій в науково-технічну сферу.

У зв'язку з цим були визначені пріоритетні напрями діяльності трьох перших українських технологічних парків, створених на базі найбільших науково-дослідних інститутів Національної академії наук України. Повною мірою підтримали ініціативу Президента українські парламентарії, прийнявши 1 червня 2000 року Закон «Про спеціальний режим інвестиційної і інноваційної діяльності технологічних парків «Напівпровідникові технології і матеріали, оптоелектроніка і сенсорна техніка», «Інститут електрозварювання ім. Е.О. Патона», «Інститут монокристалів».

В даний час Україна робить перші кроки на шляху інноваційного розвитку. І технопарки при цьому грають найважливішу роль, як піонерські структури, що дозволяють при недостатньому державному фінансуванні використовувати механізми цільового використання засобів, що отримуються при виконанні інноваційних проектів, для розвитку власних наукових баз за рахунок принципу реінвестування, що є на сьогоднішній день єдиною можливістю підтримки і розвитку як науково-технологічного потенціалу, так і інноваційної діяльності в країні.

При визначенні пріоритетних напрямів діяльності технопарків були взяті до уваги також «Програма соціально-економічного розвитку і структурної перебудови економіки України на період до 2010 року» і схвалена Ухвалою Кабінету Міністрів України від 24.09.99 №1756 «Програма розвитку в Україні спеціальних (вільних) економічних зон і територій із спеціальним режимом інвестиційної діяльності на період до 2010 року».

Завдання, поставлені перед технопарками, включають:

- створення цілісної системи впровадження наукових розробок у виробництво, яка включає наукові дослідження, розробку технологій, впровадження у виробництво, випуск продукції і її успішне просування на внутрішній і світовий ринки;
- створення сприятливих умов для залучення внутрішніх і зовнішніх інвесторів для фінансування проектів технопарків;
- організація промислового випуску високотехнологічної конкурентоздатної на світовому ринку продукції;
- створення високоефективних методів аналізу і охорони навколишнього середовища;
- розвиток матеріально-технічної бази наукових досліджень;
- координацію наукових розробок, їх науково-технічну і технологічну експертизу, а також забезпечення моніторингу інноваційної і інвестиційної діяльності відповідно до пріоритетних напрямів діяльності Технопарку; підготовку, перепідготовку і підвищення кваліфікації учених і фахівців для роботи в умовах ринку.

Українські технопарки - це добровільні об'єднання суб'єктів науковою, науково-технічною і пред-принимательської діяльності (без обмеження форм власності), інноваційні структури, що є, у вигляді груп юридичних осіб, які діють на підставі угоди про спільну діяльність, як це передбачено Ухвалою Кабінету Міністрів України від 22.05.96 №549.

Перший вузівський технопарк з'явився в 1947 році в Бостоні. Десятирічний досвід його роботи був настільки успішним, що, починаючи із сімдесятих років, кількість технопарків стрімко зростає. Технопарки функціонують у загальному полі так званих зонтичних структур.

До зонтичних структур відносяться також бізнеси-інкубатори інноваційні центри інжиніринг - центри, що призначені служити швидкому і прямому впровадженню розробок і бізнес-планів починаючих підприємців,

учених, розробників інженерів. Специфіка технопарку полягає в тому, що всі його розробки пов'язані з високими технологіями.

Як будується робота технопарку? Автор ідеї представляє адміністрації технопарку свій проект у вигляді бізнес-плану. Якщо проект схвалюється, то з автором укладається контракт (зазвичай на 2-3 роки) і автор стає клієнтом технопарку. Йому надають «осередок» - виробничий модуль технопарку, де він і працює.

Клієнти технопарків на пільгових умовах користуються телекомунікаційними послугами, бухгалтерією, консультаціями керівників, юристів і т.п., до того ж відразу, на місці.

Для сплати пов'язаних з виконанням проекту витрат клієнти отримують від технопарку кредит (іноді його надають банки або зацікавлені фірми). Вусі це входити у перелік сервісних послуг технопарку. У цьому і полягає зонтичність. Цей сервіс стає ефективним і починає приносити прибуток технопарку (а виходить і вузу чи науковому центру - засновнику технопарку), якщо проекти максимально ефективні і прибуткові.

Найбільше організаційно близька технопарку структура - бізнес-інкубатор. Але він створюється не на базі вузу або наукового центру, а цілком орієнтований на сторонніх клієнтів. Це чисто комерційна структура, покликана пожвавлювати малий бізнес і тому вона часто субсидується державою (у США, Фінляндії, Швеції та ін.).

Інкубатор не орієнтований винятково на hi-tech, що обов'язково для технопарку, а може реалізовувати найрізноманітніші проекти, наприклад, у торгівлі. Більшість клієнтів технопарку так ніколи і не стануть бізнесменами: сморід виконують проект, впроваджують свою розробку і повертаються в наукову лабораторію. А інкубатор «виращує» бізнесменів.

Незважаючи на значні розходження в економічних умовах різних країн існує одна загальна причина появи технопарків у державних вузах. Це, звісна річ, брак коштів для розвитку. Тому вузи створюють багатоканальні системи фінансування своєї діяльності: державне фінансування навчальної і наукової

діяльності; кошти від проведення наукових досліджень, від навчання на комерційній основі, від виробничої діяльності технічного вузу (технопарк); фінансування по міжнародних програмах, спонсорська допомога худе.

Основа діяльності технопарку - виробництво. Для його організації створюються малі підприємства і фірми. Маючи дуже обмежені фінансові, технічні, кадрові та інші можливості, ці фірми об'єднуються і мають загальну систему економіко-правового і технічного обслуговування, а також загальну систему інвестицій і ведення інноваційної діяльності. Саме це забезпечує високу виживаність малих вузівських фірм наукомісткого виробництва, створює сприятливі умови для їхнього розвитку.

Які бувають технопарки

Наукові паркі - форми інтеграції науки з промисловістю - відносяться до розряду територіальних науково-промислових комплексів. Їхній розвиток йшов в два етапи:

- 60-і роки, коли виникла більшість наукових парків у США і з'явилися їхні зародкові форми в європейських країнах ;

- 80-і- коли стало формуватися другу покоління технопарків у США і Західній Європі і з'явилися технопарки в Японії та інших країнах Азії.

Наукові паркі можна умовно звести до трьох моделей - американської (США, Великобританія), японської і змішаної (Франція, ФРН).

Американська модель. У США і Великобританії існують три типи «наукових парків»: наукові паркі у вузькому змісті слова; дослідницькі паркі, що розробляють нововведення лише до стадії технічного прототипу; інкубатори (у США) і інноваційні центри (у Великобританії і Західній Європі), у рамках яких університети здають в оренду землю, приміщення, лабораторне устаткування компаніям, що створюються.

Найбільший з **наукових парків США** - Стенфордський. Він знаходиться на землях університету, зданих в оренду на 51 рік високотехнологічним компаніям, що тісно співробітничать з університетом (у якому багато інженерів-дослідників наукового парку викладають). Парк

був оголошений заповненим у 1981 році: 80 компаній і 26 тисяч зайнятих. Серед компаній - три головних організації геологічної служби США, гіганти електроніки (IBM, Hewlett Packard), аерокосмічні компанії («Локхід»), хімічні та біотехнологічні дослідницькі центри.

Типовий приклад **дослідницького парку**, у якому на території університету знаходяться не підприємства і лабораторії промислових компаній, а тісно пов'язані з промисловістю дослідні інститути некомерційного характеру, - приватний дослідницький Центр Іллінойського Технологічного Інституту. Ідеальний тип дослідницького парку - Херіот-уоттський, найстарший науковий парк Шотландії єдиний науковий парк в Європі, де дозволене лише проведення науково-дослідних робіт і боронувє масове виробництво.

З качану 80-х років у західноєвропейських країнах знайшов поширення новий для цих країн різновид технопарків, подібний до американських інкубаторів, - **інноваційні центри**. Інноваційні центри орієнтовані на споживи дрібних високотехнологічних підприємств їх завдання - з'єднувати ідеї і винаходи з підприємцями, забезпечуючи новим впровадницьким компаніям стартовий капітал. Часто інноваційні центри допомагають дослідникам-підприємцям у продажі ліцензії на новий продукт вже діючим виробникам. Ряд інноваційних центрів перебувають у веденні місцевої влади, а найбільш крупні входять у Європейську ятір, що об'єднує близько 40 інноваційних центрів.

Японська модель. Японська модель наукових парків передбачає будівництво нових міст - так званих **технополісів**, у яких зосереджені наукові дослідження і наукомістке промислове виробництво у передових і піонерних галузях. Перший проект створення технополісів з'явився в 1982 році. Було обрано 19 зон, рівномірно розташованих на чотирьох островах Країні висхідного сонця. У японського технополісу чітко визначені «параметри»: він повинний бути розташований не далі, ніж у 30 хвилих їзди від своїх міст-батьків (з населенням не менш 200 тис. чол.) і у межах 1

дня їзди від Токіо, Нагої чи Осаки; займати площу не більш 500 кв. миль; мати збалансований набір сучасних підприємств, університетів і дослідних інститутів у поєднанні зі зручними для життя районами; розташовуватися в мальовничих районах і гармоніювати з місцевими традиціями і природними умовами. У технополіси є свій статут, якому підкоряються усі.

Один з таких технополісів - Цукуба - розташований у 35 милях на північний схід від Токіо. У цьому «Місті мізків» мешкає 11500 чоловік, що працюють у 50 державних дослідних інститутах і 2 університетах. У Цукубі знаходяться 30 з 98 провідних державних дослідницьких лабораторій Японії, що робить це містечко одним з найбільших наукових центрів світу. На відміну від технополісів, головна мета яких - прикладні наукові дослідження і комерціалізація їхніх результатів, Цукуба - місто фундаментальних досліджень і роль приватного сектора в ній невелика.

Будівництво технополісів фінансується за рахунок місцевих податків і внесків корпорацій. Ядром ряду технополісів (Хіросімі, Убе, Кагосімі) є будівництво наукових містечок типу Цукубі. Деякі задовольняються розширенням наукових і інженерних факультетів місцевих університетів. Більшість технополісів створюють центри «Прикордонної технології» - інкубатори спільних досліджень і венчурного бізнесу.

Започатковані за японською моделлю технопарки зустрічаються й у США. Наприклад, у штаті Північна Кароліна. Цей технопарк створений на основі трьох розташованих у сусідніх містечках університетів, частина території яких і весь вільний простір між ними він орендує. З іншого боку - в цілому ряді місцевих і транснаціональних корпорацій, дуже відомих у світі, з дозволу місцевої влади побудували на свої гроші дослідницькі корпуси і виробничі цехи, зорієнтовані на нові технології. Таке утворення вірніше було б відносити не до технопарків, а, скоріше, до технополісів або наукополісів. Це особливого роду урбанізоване високоінтелектуальне середовище, де спілкуються й обмінюються ідеями фахівці зовсім різних галузей. Саме в такому інтелектуальному «бульйоні» найчастіше і народжуються зовсім

несподівані винаходи. Завдяки цій особливості туди намагаються впровадитися навіть не занадто успішні фірми, що навіть знаходяться в кризі, особливо якщо це кризу творча. Сморід сидять там, не маючи прибутків, та намагаються «піймати» якусь перспективну ідею, що зможе знову підняти фірму.

Змішана модель. Прикладом змішаної моделі наукових парків можуть служити наукові паркі Франції. Найбільший з них - «Софія Антіполіс», розташований на Рив'єрі, на площі понад 2000 га, з числом зайнятих близько 6 тисяч чоловік.

Технопарки - сучасній економіці

Технопарки можна розглядати з декількох точок зору.

По-перше, як особливий вид вільної економічної зони, у якій розробляється наукомістка продукція та формуються нові кадри. З цього боку технопарк відповідає вимогам до основних процесів, що відбуваються у світовій економіці.

По-друге, наука дає стимул розвитку бізнесу, головним чином малого, що дозволяє говорити про технопарки, як про форму підтримки малого підприємництва, розвиток якого дозволяє вийти на якісно нову ступінь суспільного відтворення.

По-третє, саме в технопарках наука отримує фінансові та інші додаткові можливості для проведення фундаментальних і прикладних пошуків і стає менш покладаєм від держави.

Створення технопарків в Україні - проходження по шляху, який створили високорозвинені країни, що віддали свій технологічний розвиток у руки високоінтелектуального венчурного бізнесу. З прийняттям Закону України, яким визначені правові та економічні норми інвестиційної та інноваційної діяльності технологічних парків, дана легальна свобода інвестиційної й інноваційної діяльності технопарків в Україні. Але негайних результатів діяльності наукових парків у нашій державі, безумовно, очікувати не можна.

Технопарки лише створюють основи нової наукомісткої економіки, умови для прориву на світовий ринок високих технологій. Необхідно ще грамотно й ефективно скористатися цими можливостями.

Україну перетворюють на високорозвинену країну з сучасними технологіями і розробками. Така місія покладається новим урядом на **технопарки**, які збираються відновити в Україні.

У Кабміні говорять, вибрали цю схему інновації, тому що переваги надаються не якомусь з регіонів, а **конкретному інноваційному проекту**. У уряді навіть назвали сфери, за які треба братися. **Це нанотехнології, мікроелектроніка, виробництва біопалива**. А ще з області медицини - медичне устаткування і вакцини проти хвороб. Якщо хто з українських бізнесменів захоче займатися саме цим бізнесом, отримає від держави податкові пільги.

Віце-прем'єр по гуманітарних питаннях Володимир Семіноженко пояснив перспективи технопарків в баченні уряду: втрати для бюджету від цього не буде, адже розвиватимуть сфери, яких до цих пір взагалі не існувало в Україні.

Про роль технопарків в розвитку української промисловості краще всього говорить одна цифра — їх продукція складає вісім-десять відсотків всієї інноваційної продукції країни.

Перші технологічні парки були створені за ініціативою Національної академії наук України для об'єднання зусиль науки і виробництва на базі Інституту електрозварювання ім. Е.Патона, Інституту монокристалів і Інституту фізики напівпровідників ім. В.Лашкарева. Тут народилися і отримали путівку в життя багато піонерських розробок українських учених.

Наприклад, в технопарку ІЕС ім. Е.Патона вперше в світі була доведена до застосування в клініках високочастотна зварка м'яких тканин людини. На сьогоднішній день в Україні, за даними технопарку, успішно прооперований

більше 60 тисяч хворих. Американські фахівці назвали цей проект «Проривом в хірургію XXI сторіччя».

У цьому ж технопарку створені кращі в світі машини для стикової контактної зварки високоміцних рейок швидкісних залізниць. Вони займають лідируюче положення на світових ринках. Тут же розроблені ті, що не мають аналогів в світовій практиці технології виплавки високоякісних зварювальних флюсів, що дозволили на 50 відсотків замінити дефіцитну і дорогу імпорتنу сировину шлаковими відходами вітчизняної металургії. У технопарку ІЕС ім. Е.Патона створено сучасне енергозбережне устаткування для дугової зварки.

Унікальні перспективи відкриває виконання проривного проекту в Дніпропетровську (ЗАТ «ВЕСТА-Дніпро») по створенню сучасних автономних енергокомплексів, заснованих на нетрадиційних джерелах енергії. Не дивлячись на колосальні труднощі, які доводиться долати авторам проекту, він успішно наближається до завершення.

Вельми принадні перспективи відкриває реалізація нових розробок технопарку. Так, підготовлений проект по екологічно чистій високотемпературній переробці небезпечних і високотоксичних (в т.ч. медичних) відходів, по створенню нового вигляду зварювальних матеріалів і організації їх виробництва. Ведуться дослідження по створенню магнітних нанорідин для медицини і використанню зварювальних технологій в мікрохірургії, в т.ч. в офтальмології і отоларингології.

Перспективні розробки по створенню функціональних і конструкційних наноматеріалів і покриттів, в т.ч. для аерокосмічної техніки. У цьому ж технопарку підготовлений проект організації вітчизняного виробництва комплексу сучасної путньої техніки. Його впровадження дасть можливість створити умови для безаварійних залізничних перевезень на швидкості 140—160, а в перспективі до 200 км/год, що необхідне для надійної роботи транзитного коридору Восток—запад.

Показово, що при всій непослідовності державної політики по підтримці високотехнологічних напрямів, за останні роки виконано більше 100 інноваційних проектів. Створені конкурентоздатні виробництва, що стабільно діють, які постійно нарощують об'єми випуску продукції, перерахування до бюджету і позабюджетні фонди.

Проте ситуація з технопарками, як і взагалі з інноваціями в країні, вимагає невідкладних рішень. Практика останніх років роботи технопарків свідчить про небезпечні негативні тенденції, системні недоліки і потенційні погрози в цій сфері. До аналогічного висновку прийшла міжвідомча комісія з питань науково-технологічної безпеки при Раді національної безпеки і оборони України: «негативні явища в інноваційній сфері набувають необоротного характеру і є загрозою технологічній і економічній безпеці України, яка вимагає вживання невідкладних заходів як з боку вищого політичного керівництва країни, так і органів виконавчої влади на всіх рівнях».

Китай запропонував створити на території України сумісні сільськогосподарські технопарки.

Китай запропонував створити на території України сумісні сільськогосподарські технопарки. Про це повідомив сьогодні віце-прем'єр Державної ради КНР Хуей Ляньюй в Києві під час церемонії підписання угод про співпрацю.

Пізніше, під час прес-конференції, віце-прем'єр по питаннях АПК Віктор Слаута повідомив журналістів, що цей проект не може бути реалізований в 2007 р. унаслідок деяких ще невирішених питань в українському законодавстві. У 2006 р. сільськогосподарський товарообіг між Україною і Китаєм склав 102 млн дол. Загальний товарообіг між двома країнами за вказаний період склав 2,8 млрд дол.

Умови функціонування технопарків в Україні вельми жорсткі. Якщо в світовій практиці держава бере на себе всі турботи, пов'язані з фіскальною

стороною їх діяльності, то в Україні підтримка і пропаганда технопарків виражається тільки пільгою по двох податках, а саме на прибуток і ПДВ. Технопаркам, їх учасникам – дочерним і спільним підприємствам – в законному порядку дозволено не платити до бюджету суми податку. Замість цього 50% від суми податку на прибуток і ПДВ від реалізації інноваційних проектів учасники технопарку залишають собі. Ці засоби можуть бути ними використані на подальшу науково-технічну діяльність. Друга ж половина є своєрідним фондом технопарку і зараховується на його спецрахунок .

НАУКОВІ ТЕХНОПАРКИ ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ НАПРЯМ РОЗВІТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Формування нової економіки ХХІ століття вимагає пошуку нових орієнтирів національних стратегій економічного розвитку. Для України особливо важливим є збереження і відновлення науково-промислового потенціалу країни, забезпечення подальшого науково-технічного розвитку, створення і використання технологій більш високого рівня.

Відставання технологічної структури, низький технічний рівень виробничої бази промисловості, слабке державне фінансування науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, складності сприйняття економікою в цілому науково-технічних інновацій створюють мінімальні можливості для подолання несприятливих тенденцій в соціально-економічному розвитку країни.

Головна проблема державної науково-технічної та інноваційно - промислової політики - реалізація власних конкурентних переваг, зміцнення позицій вітчизняних виробників на глобальному ринку. Стратегічне завдання держави - у концентрації фінансового та інтелектуального капіталу на нових пріоритетних напрямках, створенні великих конкурентоспроможних фінансово-промислових корпорацій - національних економічних лідерів, здатних виконати функцію локомотивів розвитку. На наш погляд, цьому

сприятимуть створені у відповідності до національного законодавства Україні технопарки.

При створенні інноваційних структур в Україні необхідно враховувати світовий досвід та реальні умови функціонування вітчизняної економіки. Технологічний парк Україні - це здебільшого комплекс підприємств та організацій з визначеними науково-технічними напрямками. Комплекс об'єднує дослідження, розробки та виробництво і на основі підприємницької діяльності забезпечує реалізацію високих технологій, виготовлення конкурентоспроможної продукції. Матеріальною базою інноваційної структури є значна наукова організація і територія з розвиненою науковою, виробничою, господарською та соціальною інфраструктурою, об'єкти якої зорієнтовані на розробку і впровадження нових технологій, машин, матеріалів.

Технопарки можуть мати визначену територію, на якій розташовані організації, підприємства та будівлі різноманітного функціонального призначення, об'єднуювати декілька фірм, малих підприємств, яким надаються інформаційні, комунікаційні, рекламні, господарські та інші послуги на пільгових основах. (Підкреслимо, що в сучасних умовах комунікаційних можливостей паркі можуть і не обмежуватися визначеною площею).

Віробнічі та комерційні відносини між фірмами та підприємствами парку будуються на особливих умовах, що визначаються Статутом або колективним установчим договором.

Основне завдання парку - перетворити наукові розробки в товар, у корисну продукцію та вивести її на ринок зусиллями нових чи вже існуючих фірм, у тому числі дрібних та середніх.

Технопарки створюються з метою інтенсифікації розробок, виробництва і впровадження наукоємної конкурентоспроможної продукції; координації і взаємного погодження дій учасників Технопарку, спрямованих на:

- задоволення потреб внутрішнього ринку та нарощування експортного потенціалу країни;
- організаційного удосконалення інноваційної діяльності та комерційного трансферу науково-технічних розробок;
- залучення внутрішніх та іноземних інвестицій для вирішення завдань, що стоять перед Технопарком;
- створення сприятливих умов становлення та розвитку малих і середніх інноваційних підприємств, що працюють в науково-технічному середовищі, в тому числі шляхом організації бізнес-інкубатора в межах Технопарку;
- організації промислового випуску та широкого використання інноваційних продуктів Технопарку;
- створення нових і збереження існуючих робочих місць; іншої діяльності, що не суперечить чинному законодавству.

Специфічним структурним підрозділом, який може належати до складу технопарку є технологічний інкубатор (бізнес-інкубатор). Головні цілями створення технологічного інкубатора є: сприяння розробці продукції, заснованої на новітніх технологіях відповідно до профілю технологічного парку; підтримка продуктових і процесорних інновацій; економічне пожвавлення регіонів; створення робочих місць чи завантаження існуючих; залучення промислових потужностей, які не використовуються (лабораторних, офісних, складських приміщень та ін.).

Технологічний інкубатор (інкубатор інноваційних підприємств) виконує функції, які забезпечують створення в технопарку підприємств малого і середнього інноваційного бізнесу (у тому числі приватного), надання їм допомоги в найважчі перші 2-3 роки існування до качану їхнього самостійного функціонування на ринку.

На наш погляд, формування нової економіки в Україні необхідно пов'язувати з розвитком наукових технопарків, які є важливим інструментом піднесення сучасного підприємництва. Досвід розвинутих країн світу

показує, що інтеграція на рівні регіональних технопарків різних країн є ваговою підставою для системної інтеграції. Розвіток наукових технопарків в Україні з урахуванням такої світової практики дозволити зробити реальні кроки на шляху до євроінтеграції, забезпечити в країні суспільний добробут європейського рівня.

9.2 Науковий парк

Науковий парк (Science park) -

1. Організація, керована фахівцями з метою підвищення ефективності діяльності своїх партнерів шляхом впровадження культури [інновацій](#) і підвищення конкурентноздатності супутніх підприємств і установ, заснованих на знаннях. Для досягнення цих цілей науковий парк керує потоком знань і [технологій](#) між університетами, науково-дослідними інститутами, компаніями і ринками; сприяє створенню і зростанню компаній, заснованих на інноваціях, шляхом переміщення їх у інкубатори і передачі їм частини активів; і надає високоякісне приміщення, устаткування й інші додаткові послуги.
2. Компанія, що спеціалізується на операціях з нерухомістю, що пропонує землю для продаж чи оренди науково-дослідним і дослідно-конструкторським організаціям: дослідницьким відділам/підрозділам великих підприємств. Наукові парки визначають строгі будівельні норми і правила для забезпечення привабливого і тихого оточення. Як правило, промислові підприємства не можуть розміщатися в науковому парку. Головною привабливою рисою наукових парків є встановлення тісних зв'язків і безпосередня близькість до університету чи великого (державного) дослідницького інституту

Науковий парк - договірне об'єднання суб'єктів господарювання, створене з метою організації, координації та контролю процесу виконання проектів наукового парку. (Закон України Про науковий парк "Київська політехніка" (ст.1) м. Київ, 22 грудня 2006 долі [N 523-V](#))

Науковий парк - юридична персона, що створюється з ініціативи вищого навчального закладу та/або наукової встанови шляхом об'єднання внесків засновників для організації, координації, контролю процесу розроблення і виконання проектів наукового парку.

Місія Наукового парку - дати можливість створювати високоінтелектуальну продукцію, здійснювати науковий і кадровий супровід її промислового випуску та виведення на ринки. При цьому на практиці мають бути поєднані інтереси основних учасників інноваційного процесу від науки, освіти, виробництва та бізнесу.

Науковий парк «Київська політехніка» створений на базі Національного технічного університету «Київський політехнічний інститут» згідно Закону України № 523 - V від 22.12.06 «Про Науковий парк "Київська політехніка" з метою організації масової інноваційної діяльності, направленої на інтенсифікацію процесів розробки, виробництва і впровадження високотехнологічної продукції на внутрішньому і зовнішньому ринках, підвищення надходжень в державний і місцеві бюджети, прискорення інноваційного розвитку економіки України.

Науковий парк - договірне об'єднання суб'єктів господарювання, створене за принципом поєднання можливостей освіти, науки, виробництва і бізнесу шляхом координації виконання інноваційних проектів наукового парку його учасниками / партнерами.

Функціонування Наукового парку повинне дати можливість створювати високоінтелектуальну продукцію, здійснювати науковий і кадровий супровід її промислового випуску і виведення на ринки. При цьому на практиці повинні бути сполучені інтереси основних учасників інноваційного процесу від науки, освіти, виробництва і бізнесу.

Створення Наукового парку є загальнонаціональним проектом, унікальність якого полягає в тому, що він реалізується без яких-небудь пільг і в умовах відповідної державної політичної підтримки повинен зробити прорив в інноваційному середовищу України на рівні кращих зарубіжних аналогів.

До складу Наукового парку входять підрозділи НТУУ «КПІ», наукові, виробничі, учбові організації, технопарк "Київська політехніка", бізнес-інкубатор "Київська політехніка", що працюють в області високих технологій, а також консалтингові, юридичні, фінансові і інші суб'єкти підприємницької діяльності, які здійснюють кадрове, правове, інвестиційне забезпечення і супровід інноваційної діяльності.

Установчі документи та функції наукового парку

1. Установчими документами наукового парку є засновницький договір та статут наукового парку (далі - Статут).

2. Мета і предмет діяльності наукового парку, склад і повноваження його органу управління, порядок вступу до наукового парку та виходу з нього, формування його майна, порядок реорганізації та ліквідації наукового парку та інші засади його діяльності визначаються Статутом.

3. Науковий парк виконує такі функції: здійснення повного комплексу заходів, спрямованих на інтенсифікацію процесів розроблення, виробництва та впровадження наукоємної, конкурентоспроможної продукції на внутрішні та зовнішні ринки;

координація наукової інноваційної, виробничої та комерційної діяльності засновників і партнерів наукового парку;

організація і здійснення заходів щодо розвитку міжнародного та вітчизняного співробітництва у сфері інноваційної діяльності;

сприяння залученню іноземних інвестицій;

інформаційно-методичне, правове та консалтингове забезпечення засновників і партнерів наукового парку, надання патентно-ліцензійної допомоги;

залучення і використання у своїй діяльності ризикового (венчурного) капіталу, підтримка наукоємного бізнесу;

залучення студентів, випускників та науковців Університету до виконання робіт з реалізації проектів наукового парку; організація підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації спеціалістів, необхідних для реалізації проектів наукового парку; захист інтересів засновників та партнерів наукового парку в органах державної влади та органах місцевого самоврядування, а також у відносинах з іншими суб'єктами господарювання; інші функції, не заборонені законодавством.

Головні учасники наукового парку

— наукові групи, спроможні генерувати конкурентоспроможні ноу-хау. Правда із того масиву ідей, які сморід напрацьовують, лише близько трьох—п'яти відсотків можна вважати конкурентоспроможними. Слід зважити при цьому, що такі пропозиції не концентруються в одному місці — сморід присутні в усіх провідних наукових установах. Є сморід й у «КПІ».

— високотехнологічні компанії, які вже виводять на ринок свою продукцію. Сморід можуть втриматися на ринку тільки за умови, якщо постійно підживлюватимуться потоком ноу-хау й якісним людським капіталом. Тому в таких компаніях має бути присутнім бажання налагодити зв'язок з інтелектуальним середовищем на багато років уперед. На шкода, наше попереднє законодавство не було зорієнтоване на ефективну співпрацю таких компаній з інтелектуальним середовищем, яку склалося в країні. Наприклад, якби сморід звернулися в технічний університет, де є наукові групи і готуються кадри, то з'ясували б, що, крім угоди про оренду, всі інші відіа співпраці надзвичайно ускладнені.

До того ж сам університет, який генерує ноу-хау, не міг офіційно здійснювати комерціалізацію науки, що нині є дуже важливим чинником розвитку суспільства. Пріміром, автор нанороботів, професор Петренко, якби захотів у «КПІ» заснувати свою приватну компанію, наштовхнувся б на відповідний нормативний акт, який говорити, що бюджетні організації (і «КПІ» зокрема) не мають має рацію створювати компанію з недержавною

формою власності. Тому науковий співробітник, котрий успішно розробляє конкурентоспроможні ноу-хау, має або піти з університету, або співробітничати з компанією неофіційно, збільшуючи і без того великий тіньовий ринок. На шкода, закон про інтелектуальну власність нічим не міг йому допомогти.

У розвинених країнах, якщо вчений генерує ноу-хау, він його патентує. Потім компанія, яка комерціалізує винахід, укладає з власником патенту ліцензійну угоду, яка гарантує йому надалі одержання частини прибутку від реалізації продукції із застосуванням цього ноу-хау. Ця чиста і проста схема дозволяє талановитому науковцеві стати багатю людиною. Крім того, розумне законодавство має стимулювати українського вченого до того, щоб він не кидав свій університет (що нерідко трапляється сьогодні), оскільки саме тут він може бути ефективнішим, ніж поза ним — у «КПІ» у нього є всі умови для успішної роботи є інфраструктура, є, зрештою, наукові школи, у яких він виріс в успішну людину.

9.3 Бізнес-інкубатори

1.Введення

Бізнес-інкубатор - це структура, що спеціалізується на створенні сприятливих умов для виникнення і ефективної діяльності малих інноваційних (венчурних) фірм, що реалізують оригінальні науково-технічні ідеї. Це досягається шляхом надання цим фірмам матеріальних, інформаційних, консультаційних і інших необхідних послуг.[1].

Головне завдання бізнес - інкубаторів — допомогти тим, хто відкриває власну справу, особливо в початковій стадії. Найбільшу користь підприємцям в бізнес - інкубаторах приносять повна концентрація на підприємницьких завданнях і зниження витрат на управлінський апарат.

2.Історія виникнення і розвиток бізнес-інкубаторов

Перші бізнес-інкубаторы з'явилися ще в 50 років у Великобританії. Проте найбільше розповсюдження особливе після 1983 року інкубатори

бізнесу отримали в США. У останні десять років їх число виросло з декількох десятків до 575, об'єднаних в Національну асоціацію інкубаторів бізнесу. Можна назвати три причини, які сприяли їх швидкому розповсюдженню в США [2].

Проблема відродження міських центрів, що приходять в занепад, і окремих регіонів. Інкубатори, що створюються в рамках цієї схеми, відкривалися на вільних площах заводів і фабрик, на місці колишніх складів, шкіл, у відновлених будівлях, загалом, в будь-яких приміщеннях, які можна було пристосувати для формування і виходжування малого бізнесу. Ці інкубатори виконували в основному, функцію створення нових робочих місць і зв'язані, в основному, з нетехнологічним бізнесом.

Заохочення інноваційної діяльності і підприємницької активності в університетах. Інкубатори, поява яких була викликана цією причиною, виконували функцію підтримки наукоємного підприємництва.

Ініціативи по відкриттю інкубаторів, зроблені для створення привабливих умов приватним інвесторам - "діловим ангелам". Зручність інкубаторної схеми для венчурних капіталістів в тому, що вони таким чином можуть контролювати по ряду параметрів своїх клієнтів, одночасно створюючи їм умови для роботи. Ці інкубатори подають підтримку як фірмам високих технологій, так і нетехнологічному підприємництву.

Прикладом успішного розвитку інкубатора по третій схемі може служити бізнес-інкубатор в р. Остін штату Техас (Austin Technology Incubator). Він був створений в 1989 році і займав тоді невелику площу всього в 400 кв. метрів. Проте вже в 1997 році його площа збільшилася до 20000 кв. метрів, а число компаній, що входять в нього, зросла до 28. Зараз загальний капітал цих компаній досяг 100 мільйонів доларів. 90% всіх компаній, які народилися тут, успішно розвиваються. При цьому 33 компанії були випущені з інкубатора у вільне плавання, а 6 з них зареєстровані на біржі. Цікаво, що поступово на схему залучення приватних інвесторів для

фінансування венчурних фірм переходять і університетські інкубатори. Зокрема так тепер працює Оксфордський центр інновацій у Великобританії.

Найчастіше інкубатори формуються по змішаній схемі, але у міру їх "дорослішання" тяжіють до спеціалізації. Наприклад, створюються інкубатори тільки для фірм, що проводять програмне забезпечення або що працюють в області біотехнології.

За даними Російського центру малого підприємництва [4] зараз в Росії створено більше 30 технопарків (4 з них знаходяться в Москві) і більше 20 бізнес-інкубаторів (у Москві - 3).

Бізнес-інкубатори, які входять до складу технопарків розташовуються, як правило, на базі крупних вузів або наукових центрів і відносяться до другого типу приведеної нами класифікації.

Бізнес-інкубатори, створені як самостійні структури, найчастіше вирішують завдання, що стоять перед місцевими властями по розвитку малого бізнесу в регіоні і відносяться до першого типу. Як приклад бізнес-інкубатора третього типу, можна з неkotрою долей умовності віднести досвід московського підприємця А.Варева. Він створює в Північно-східному окрузі столиці мережу франчайзингових підприємств швидкого живлення під власною торговою маркою "Золотий гребінець". А для цього відкрив бізнес-інкубатор, в якому підприємці можуть пройти навчання і отримати пільги на оренду приміщень, які будує і обладнав фірма пана Варива

3. Організація роботи бізнес - інкубаторів

Гнучка система оренди приміщень і, можливо, устаткування, спільно використовувані послуги, консультації при встановленні контактів і висновку господарських операцій, а також територіальна близькість до таких же активних і динамічних молодих підприємців — це і є допомога в подоланні труднощів початкового етапу.

Як правило, бізнес - інкубатори здають в оренду своїм клієнтам приміщення, виробничі площі і офіс. Виробничі приміщення на кожен фірму складають площу приблизно 150 кв. м., офіс — щонайменше 20 кв. м.

Приміщення для переговорів, кухня і кімната відпочинку можуть бути загальними для всіх підприємців даного бізнес - інкубатора. Якщо приміщення використовуються не за призначенням, то обмовляється можливість дострокового розірвання договору. Не допускається здача приміщень в суборенду.

В принципі концепція бізнес - інкубатору не припускає довготривалих або передчасних договорів про оренду. Договір зазвичай укладають на термін не більше 3 років з можливістю продовження в необхідних випадках ще на 2 роки. Проте терміни перебування початкуючої фірми в інкубаторі можуть бути ще менше. Так в бізнес - інкубаторі при Нижегородському будинку малого бізнесу передбачається, що вже через рік перебування в ньому початкуючий підприємець буде здатний самостійно розвивати свою справу, а її місце в інкубаторі повинен зайняти інший новачок [6]. Термін перебування в першому бізнес - інкубаторі м. Іжевська імовірно повинен скласти 1,5-2 року.

Окрім площ для розміщення виробництва і надання послуг, бізнес-інкубатор представляє для підприємців:

- сучасну виробничу інфраструктуру з централізованим секритаріатом, машинописною службою, телефоном і поштою;
- сучасну комунікаційну техніку, включаючи підключення до Інтернету (можливе створення окремих електронних адрес);
- приміщення для проведення переговорів і конференцій;
- приміщення для відпочинку, кухні і так далі

Одним з головних в роботі бізнес - інкубатора є питання про орендну плату. У перший рік оренди вона повинна бути максимально сприятливою для підприємця (від 50% до 70% від ринкової ціни).

Орендна плата, як правило, включає:

- надання всіх комунікацій, підключення телефону;
- використання сумісних приміщень (кухні, кімнати для переговорів і так далі);
- надання копіювальної техніки;

використання секретаря і щоденне поштове обслуговування.

Оренда машин і технічного устаткування оплачується додатково відповідно до встановленої плати. Використання електроенергії, води і опалювання теж оплачується додатково і, по можливості, відповідно до індивідуального споживання, зважаючи на займану площу.

4.Сервісні пропозиції

Разом з пільговими умовами оренди приміщень, особливістю бізнес-інкубаторів є також сервісне обслуговування початкуючих підприємців.

Воно, як правило, включає наступні моменти:

- підготовку засновницьких документів і реєстрацію юридичних осіб;
- централізована бухгалтерія для початкуючих підприємців;
- консультаційні послуги, бізнес-планування;
- допомога в проведенні маркетингових досліджень;
- пошук інвесторів і посередництво в контактах з потенційними діловими партнерами;
- підтримка при рішенні адміністративних і правових проблем (складання типових договорів);
- придбання і надання інформації по актуальних питаннях (спеціалізована друкарська продукція);
- підвищення освітнього рівня в рамках підприємницької діяльності.

Надзвичайно зручним є те, що в бізнес-інкубаторе з підприємцем завжди можна встановити зв'язок. Навіть якщо він відсутній в даний момент, інформацію прийме секретар, передасть її або погодить терміни. Постійний обмін досвідом з іншими підприємцями, які мають ті ж інтереси і проблеми, може привести не тільки до взаємної підтримки, але і до кооперації.

5. Відбір претендентів.

Для того, щоб особи, що створюють свою справу, або початкуючі підприємці були прийняті в члени бізнес - інкубатора, вони повинні відповідати певним критеріям.

Претендент повинен переконливо довести, що:

- підприємство має реальні шанси на успіх ;
- пропоновані до виробництва продукти, товари або послуги є конкурентоздатними;
- фінансування майбутнього підприємства гарантоване за рахунок власних або привернутих засобів (повинні бути надані концепція фінансування, плани інвестування і т. д.).

Претенденти зазвичай надають наступні документи:

- анкету і опис попередньої підприємницької діяльності;
- підприємницьку концепцію, яка характеризує планований для виробництва продукт, його ринкову перспективу, конкурентоспроможність, збут і потребу в площі;
- бізнес-план, економічне планування і організацію виробництва, в які включені план товарообігу і витрат, а також прогноз досягнення успіху і так далі.

Бізнес - інкубаторами у всьому світі називають структури підтримки підприємництва, відмінною особливістю якої є всебічна допомога підприємствам на ранній, найбільш ризикованій, стадії їх розвитку.

Бізнес-інкубатори забезпечують "швидкий старт" початкуючих компаній, знижують ризики, супроводжуючі перші кроки підприємців в бізнесі, створюючи комфортні умови для їх розвитку. Це, в першу чергу, надання по пільгових цінах обладнаних приміщень для роботи, доступ до офісної і виробничої техніки, забезпечення підприємців необхідними консультаціями досвідчених фахівців, навчання і фінансування.

Бізнес-інкубатор: плюси і мінуси

функція	плюси	мінуси
Надання приміщення в оренду	Низькі орендні ставки	Обмеження по класу і площі офісу
Надання консультаційної допомоги по економіко-правових і технологічних питаннях	Безкоштовна допомога висококваліфікованих фахівців	
Організована освітня і методологічна допомога, проведення семінарів, тренінгів, конкурсів і так далі	Можливість на практиці навчитися основам ведення бізнесу	На жаль, функція ще мало розвинена в Росії
Допомога в розробці бізнес-планів, обґрунтувань для інвестицій і пошуку інвесторів, аналіз фінансової діяльності компанії	Захист від помилок і шахраїв	Неможливість вести подвійну бухгалтерію

Наш Виртуальный Бизнес-Инкубатор (ВБИ), г. Харьков, - це нове втілення "інкубаційного методу вирощування" компаній, заснованого на застосуванні сучасних інформаційних технологій, і що дозволяє організувати

сприяння молодому підприємництву, суміщаючи традиційні послуги бізнес - інкубації з Інтернет - ресурсами і необмеженими можливостями глобальної мережі.

Література

- 1 Інноваційний менеджмент. Довідкова допомога., М., ЦИСН, 1998.
 - 2 Асоціація "Технопарк", 1999, www.tpark.ru
 - Mirror Weekly 1998.
 - 3 Російський центр малого підприємництва, <http://www.rcsme.ru/>
- Час тп, 20.10.1999 Нижегородський Будинок малого бізнесу